

Моніторинг впровадження Україною зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства

Випуск № 11 (листопад 2014 року)

Як [заявив](#) 10 листопада міністр Кабінету Міністрів О.Семерак, до 17 листопада міністерства й центральні органи виконавчої влади мали подати секторальні плани імплементації Угоди про асоціацію між Україною і ЄС.

24 листопада, експерти та представники НУО з України, об'єднані в коаліцію "Енергетичні реформи", провели [зустріч із Секретаріатом Енергетичного співтовариства](#) у Відні, в ході якої презентували свій [моніторинговий звіт](#). Учасники зустрічі також обговорили зміну енергетичної політики в Україні, а також те, як виконання енергетичних правил ЄС допомагає Україні вирішити проблему з безпекою постачань традиційних видів палива. Повідомлення про зустріч та презентації можна [переглянути тут](#).

25 листопада у Брюсселі відбулася експертна дискусія "Україна і європейська енергетична безпека: від співпраці до інтеграції", організована коаліцією "Енергетичні реформи", європейським офісом Фонду Конрада Аденауера та Офісом зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі, за підтримки Представництва Канади в ЄС. Звіт про проведений захід можна [почитати тут](#).

27 листопада відбулося перше засідання Верховної Ради України VIII скликання, в ході якого було обрано Прем'єр-міністра, а за кілька днів сформовано уряд. Голови 5 парламентських фракцій підписали парафований [Коаліційну угоду](#). Серед пріоритетів документу – реформи [ринків газу та електроенергії відповідно до Третього енергетичного пакету](#), диверсифікація постачань, а також [докорінна перебудова вугільної галузі](#).

Загалом прогрес України у виконанні зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства виглядав у листопаді наступним чином:

Дана публікація випущена в рамках проекту "Покращення імплементації зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства через посилення ролі громадськості", що здійснюється ГО "Діксі Груп" спільно з Ресурсно-аналітичним центром "Суспільство і довкілля" за фінансової підтримки Європейського Союзу.

- This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of NGO "DiXi Group" and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

Ресурсно-аналітичний центр
"СУСПІЛЬСТВО І ДОВКІЛЛЯ"

У сфері безпеки постачань:

14 листопада Президент своїм [Указом № 876/2014](#) ввів у дію рішення РНБОУ від 4 листопада 2014 року "Про стан забезпечення енергетичної безпеки держави та невідкладні заходи щодо сталого проведення опалювального сезону 2014/15 року". Цим [рішенням](#) уряду та відповідальним міністерствам було доручено забезпечити використання газу українського видобутку виключно для потреб населення і ТКЕ, вжити заходів із посилення платіжної дисципліни (у т.ч. платежі гарантованим постачальникам газу лише через поточні рахунки із спеціальним режимом використання, введення з 1 грудня системи попередньої оплати за споживання енергоносіїв, стягнення заборгованості з ТЕЦ та ТЕС), переведення всіх категорій споживачів на комерційний облік тепла і газу, оптимізації споживання газу та муніципальних систем тепlopостачання. Правоохоронні органи отримали завдання перевірити використання бюджетних дотацій вугільними шахтами, а також розрахунки за газ та електроенергію.

В ході закордонного візиту, Президент П.Порошенко закликав до об'єднання мереж Угорщини, Словаччини та України для зміцнення енергетичної безпеки, а також отримав [гарантії від Словаччини щодо подальших реверсних постачань](#) газу. Таким чином були започатковані переговори з країнами "Вишеградської четвірки" щодо [інтеграції газових систем](#) і створення газового хабу на базі західноукраїнських ПСГ.

11 листопада голова "Нафтогазу" А.Коболєв запросив представників країн ЄС та Єврокомісії [на газовимірювальні станції для моніторингу транзиту](#). Натомість оператор "Укртрансгаз" [почав щоденне оприлюднення даних про транспортування газу](#), закупив послуги з [повітряного нагляду за ГТС](#) та вивчає технології з [діагностики технічного стану ГТС](#).

У зв'язку із вугільною кризою та дефіцитом потужностей, Міненерговугілля було доручено оптимізувати ціни імпортованого вугілля антрацитової групи, опрацювати питання щодо запровадження ліцензування експорту вугілля та імпорту (у разі економічної доцільності) електроенергії з Росії – з метою забезпечення ТЕС і ТЕЦ вугіллям та резервними видами палива. У зв'язку з припиненням розрахунків з "Енергоринком" з боку компаній, що здійснюють діяльність на окремих територіях Донецької і Луганської областей (зона АТО), НКРЕ рекомендовано змінити порядок забезпечення електроенергією цих споживачів та затвердити для вказаних територій економічно обґрунтовані тарифи на газ та електроенергію.

Критична ситуація з постачанням електроенергії призвела до віялових відключень. На ринку електроенергії [виник дисбаланс між споживанням та генерацією електроенергії](#) – через [зупинку третього енергоблоку](#) Запорізької АЕС, нестачу обсягів вугілля та різке похолодання. Попри публічну [заборону прем'єр-міністра А.Яценюка](#) запроваджувати віялові відключення, [такі відключення почались](#) з початку грудня - ДП «НЕК «Укренерго» ввело ранкові та вечірні графіки обмеження потужності, наголосивши при цьому на [низькій ефективності прийнятих енергопостачальниками](#) заходів щодо зниження споживання електроенергії.

Разом із тим, у парламенті вже [zareєстровано проект Постанови](#), яка має запровадити мораторій на віялові відключення жителям, закладам охорони здоров'я, навчальним закладам та тим, хто надає послуги з ЖКГ, а також [проект закону, який](#) вимагає оплату двократної вартості недовідпущеної електроенергії споживачам, якщо переривання постачання відбулось за рахунок постачальника електроенергії.

Кабінет Міністрів розширив перелік об'єктів, які підлягають воєнізованій охороні. Постановою №608 від 12.11.2014 Кабінет Міністрів [вніс зміни до переліку особливо важливих об'єктів електроенергетики](#), які підлягають охороні відомчою воєнізованою охороною у взаємодії із спеціалізованими підрозділами інших центральних органів виконавчої влади, додавши туди атомні станції, зокрема Запорізьку АЕС, Рівненську АЕС, Хмельницьку та Южно-Українську атомну електростанцію.

Окрім того, уряд вніс до Верховної Ради законопроект "[Про особливий період у паливно-енергетичному комплексі](#)" (реєстр. №0930), який було прийнято за основу ще 4 липня 2014 року.

У сфері реформи газового ринку:

Значного резонансу набули постанови уряду [№ 596](#) від 7 листопада та [№ 599](#) від 12 листопада, якими до 28 лютого 2015 року більшість промислових, енергогенеруючих і теплогенеруючих підприємств зобов'язали купувати газу виключно у НАК "Нафтогаз України" як гарантованого постачальника. Відповідно, газорозподільні та газотранспортні компанії, включно з оператором ГТС, зобов'язали надавати свої послуги лише за умови, якщо ресурс сформовано "Нафтогазом". За даними ЗМІ, промисловців також змушували [вносити передоплату за газ](#).

Також, 6 листопада Міненергівугілля оприлюднило [проект наказу](#), яким ініціювало передачу "Нафтогазу" тимчасових функцій із розробки місячних балансів газу. Відновлення монопольного статусу сам "Нафтогаз" пояснює [складністю розрахунків за імпортований газ](#), що вимагає "зустрічних гарантій від споживачів на внутрішньому ринку". Обурення дискримінаційними правилами висловили [незалежні газові трейдери](#) та [приватні видобувні компанії](#), які [пригрозили зупинкою видобутку](#).

У [листі до прем'єр-міністра А.Яценюка](#), голова Секретаріату Енергетичного Співтовариства Я.Копач дав зрозуміти, що згадана постанова викликає серйозні побоювання з точки зору її відповідності Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Він закликав Кабінет Міністрів надати пояснення щодо вжитих заходів не пізніше 20 листопада 2014 року. "Незважаючи на тимчасовий характер постанови, вона має прямо протилежний ефект і посиляє поганий сигнал в плані ринкових реформ. Україна повинна зрозуміти, що домогтися свого законного бажання забезпечити постачання для споживачів вона зможе тільки засобами, пропорційними цієї мети, а не запереченням реформ, що здійснені в минулому", йдеться у повідомленні.

14 листопада декілька компаній [подали колективний позов](#) до Окружного адміністративного суду м. Києва проти уряду та "Нафтогазу". За [даними ЗМІ](#), позовні вимоги підтримали головні гравці галузі: "Нафтогазвидобування", Burisma Holdings, "Полтавська газонафтова компанія" (JKX Oil & Gas), Geo-Alliance, "Куб-Газ".

Однак, 26 листопада Кабмін прийняв Постанову [№ 647](#) на заміну попередніх, якою розширив перелік підприємств, які потрапили під обмеження з 90 до 167 суб'єктів. Директор Секретаріату Енергетичного Співтовариства Я.Копач адресував міністру В.Демчишину [повторного листа](#) з проханням переглянути законодавство, що обмежує права учасників газового ринку. Документ також був оскаржений гравцями ринку, які [стверджують](#), що 16 грудня Окружний адміністративний суд Києва визнав постанову незаконною.

Тривають дискусії щодо формату роботи оператора ГТС і сховищ, а також операторів розподільчих мереж. З огляду на певний прогрес у реформах, Європейський інвестиційний банк [схвалив виділення кредиту в 150 млн. євро](#) на реконструкцію газопроводу "Уренгой-Помари-Ужгород". Розпорядженнями Президента №№ [1266/2014-рп](#) та [1267/2014-рп](#) було сформовано делегації для переговорів з СІБ та ЄБРР щодо укладення кредитних угод для проекту модернізації газопроводу "Уренгой - Помари - Ужгород", а також відповідні

директиви. Водночас, як спрогнозував директор з розвитку бізнесу "Нафтогазу" Ю.Вітренко, продаж 49% акцій в операторі ГТС [відбудеться не раніше 2017 року](#).

Тим часом, у Верховній Раді зареєстровано законопроект "[Про внесення змін до Закону України "Про засади функціонування ринку природного газу" \(щодо сприяння розвитку конкуренції на ринку робіт з приєднання до Єдиної газотранспортної системи України\)](#)" (реєстр. № 1064), який ідентичний законопроекту [№ 5171](#) у парламенті попереднього скликання. Автор, депутат О.Кужель із фракції ВО "Батьківщина", пропонує відновити вільну конкуренцію серед виконавців робіт із приєднання замовників до ГТС. Якщо зараз облгази продовжують домінувати на ринку вказаних робіт, то документом визначається право замовника на власний розсуд обирати виконавця послуг з приєднання (на підставі наявних дозволів та ліцензій).

Натомість НКРЕКП створила [спеціальну групу з опрацювання проблемних питань у сфері приєднання до газових мереж](#). До її складу увійшли представники громадських організацій, облгазів, державних органів та ін. Засідання робочої групи проводитимуться в разі потреби, оперативний обмін інформацією відбуватиметься електронною поштою. 27 листопада [Постановою № 411](#) НКРЕКП встановила ставки плати за стандартне приєднання до газових мереж на 2015 рік.

Також, з метою підготовки до розділення функцій (unbundling) облгазів, регулятор розробив проекти постанов ["Про затвердження Типового договору на постачання природного газу за регульованим тарифом"](#), ["Про затвердження Типового договору на розподіл природного газу"](#), а також – з метою дерегуляції ринку – спрощення процедур ліцензування у сфері [постачання](#) та [розподілу](#) газу.

Фінансове та фізичне збалансування газового ринку має пріоритет. Якраз перед [прибуттям місії МВФ](#) в Україну, "Нафтогаз" анонсував [40% підвищення цін на газ для населення](#) з 1 травня 2015 року. За словами прем'єр-міністра А.Яценюка, держава [витратила більше 103 млрд. грн.](#) на покриття дефіциту "Нафтогазу". Розпорядженням від 26 листопада 2014 р. [№ 1161-р](#) уряд погодив додатковий договір до Кредитного договору між "Ощадбанком" та НАК "Нафтогаз України". Того ж дня, Розпорядженням [№ 1211-р](#) Кабінет Міністрів затвердив прогнозний баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2014 рік.

Згідно з документом, загальний ресурс газу має скласти 53,03 млрд/ кубометрів. Власний видобуток газу заплановано в об'ємі 20,5 млрд. кубометрів, надходження від "Газпрому" – 14,87 млрд. кубометрів, від країн ЄС – 5 млрд. кубометрів. Відбір газу з підземних сховищ протягом року запланований в об'ємі 12,36 млрд. кубометрів, закачка у сховища – 9,78 млрд. кубометрів. Виробничо-технічні витрати газу заплановані в об'ємі 3,57 млрд. кубометрів, для потреб населення витратять 15,42 млрд. кубометрів газу, теплогенеруючих підприємств – 8,65 млрд. кубометрів, промислових споживачів – 14,16 млрд. кубометрів.

Згідно Наказу [№ 837](#) профільне міністерство проведе позаплановий внутрішній аудит НАК "Нафтогаз України". Сам холдинг у листопаді оголосив тендер на [проведення фінансового аудиту за 2014-2015 роки](#), а її керівництво планує [змінити більшу частину працівників](#).

У сфері реформи ринку електроенергії:

Набрали чинності рішення НКРЕ про збільшення обсягів споживання електроенергії для опалення населення та тарифи для населення, що проживає в цокольних поверхах. Офіційно оприлюднена в «Офіційному віснику України» Постанова НКРЕКП від 23.10.2014 № 164, якою [збільшуються обсяги споживання](#) електричної енергії для населення, яке проживає в оселях, обладнаних електроопалювальними установками, з 3600 до 5000 кВт-год (включно). Для цієї категорії населення застосовується найнижчий тариф на електроенергію - 23,7 коп. за 1 кВт-год (з ПДВ). Така норма діє в опалювальний період з 1 жовтня по 30 квітня (включно). Також [набрала чинності Постанова](#) № 154 про нові тарифи на електричну енергію

для населення, яке споживає її для власних побутових потреб у квартирах, розташованих на цокольних поверхах багатоквартирних житлових будинків. Це рішення дало змогу вирішити проблему людей, які проживають у квартирах цокольних поверхів житлових будинків та повинні сплачувати за спожиту електроенергію для власних побутових потреб за тарифами як для організацій.

Уряд залучає допомогу міжнародних фінансових організацій для покращення роботи ринку, інтеграції мереж в європейську систему. 14 листопада між Міністерством енергетики та Світовим банком [підписано протокол та парафровано кредитні угоди](#), які передбачають залучення позики Банку та Фонду чистих технологій на суму 378,425 млн дол. США. Позики залучаються для реалізації ДП «НЕК «Укренерго» Другого проекту з передачі електроенергії. Реалізація цього проекту повинна допомогти створити технічні умови для наближення інтеграції ОЕС України з Європейською мережею операторів системи передачі електричної енергії ENTSO-E. Також у рамках Проекту передбачено реалізацію компоненту «Розумні електромережі» (за рахунок позики Фонду чистих технологій у розмірі 48,425 млн дол. США).

Наказом Міненерговугілля [№ 840](#) від 25 листопада затверджено Програму першочергових організаційно-технічних заходів для підготовки ОЕС України до роботи з об'єднанням енергосистем європейських держав на період до 2016 року.

11-13 листопада 2014 року в рамках проекту Twinning за підтримки Представництва ЄС в Україні [відбулась зустріч членів](#) НКРЕКП з консультантами консорціуму COWI (представники компанії «EXERGIA S.A.»). На зустрічі було підбито підсумки за проектом та обговорено такі питання як досвід участі виробників електроенергії на гідроелектростанціях на конкурентних ринках, регулювання цін на електроенергію для кінцевих споживачів в умовах лібералізованого ринку, відокремлення видів діяльності з розподілу та постачання електроенергії.

14 листопада Міненерговугілля [оприлюднило](#) проект Закону "Про обов'язкове відокремлення видів діяльності в електроенергетиці", який було доопрацьовано з урахуванням наданих зауважень. У повідомленні вказується, що документ розроблено у т.ч. з метою приведення у відповідність енергетичного законодавства України до Директиви 2009/72/ЄС.

НКРЕКП винесла на публічне обговорення проекти актів для покращення регулювання експорту електроенергії. НКРЕКП оприлюднила [проект постанови](#) «Про затвердження Примірного договору про доступ до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України», а також [проект постанови](#) «Про затвердження Порядку проведення електронних аукціонів з розподілення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж». Обидва документи є елементом реалізації вимог Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України». Крім того, 11 листопада відбувся [черговий щомісячний аукціон](#) з доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж, який продемонстрував більшу, ніж минулого місяця, зацікавленість компаній в експорті електроенергії. Зокрема, ДТЕК викупила 140 МВт доступу для експорту електроенергії в Польщу та 250 МВт – в Молдову. Компанія "Закарпаттяобленерго" викупила доступ для експорту електроенергії в напрямку Польщі, Румунії та Словаччини потужністю 10 МВт, а ПАТ "Донбасенерго" – 100 МВт в напрямку Молдови.

У сфері державного регулювання енергетики:

10 листопада на сайті НКРЕКП було [оприлюднено](#) проект Закону "Про державне регулювання у сфері енергетики", розроблений на виконання протокольного рішення Кабінету Міністрів від 1 жовтня 2014 року та "з метою забезпечення здійснення стратегічних та інституційних реформ" відповідно до Третього енергетичного пакету ЄС.

Як йдеться у супровідних документах, метою законопроекту є удосконалення державного регулювання, а також законодавче закріплення правового статусу НКРЕКП як незалежного державного колегіального органу.

У сфері відновлюваної енергетики:

Секретаріат Енергетичного Співтовариства зняв зауваження щодо невиконання Україною зобов'язань в частині прийняття Національного плану дій з відновлюваної енергетики до 2020 року. 6 листопада 2014 року, після обговорень, роз'яснень положень та розгляду Національного плану дій з відновлюваної енергетики до 2020 року, що тривали декілька тижнів, [Секретаріат Енергетичного Співтовариства офіційно припинив процедури проти України](#) щодо недотримання зобов'язань в частині прийняття Національного плану дій з відновлюваної енергетики. Відповідна інформація розміщена на офіційному сайті Секретаріату.

Учасники ринку вітроенергетики просять уряд дотримуватися раніше затверджених норм законодавства. На відкритому засіданні Української Вітроенергетичної Асоціації були [відзначені негативні зміни, які виникають в секторі](#): спроби уряду знизити зелений тариф, введення обмежень на вироблення електроенергії і відміна податкових пільг учасникам ринку.

Також було вказано на незаконність урядової ініціативи щодо обмеження вироблення електроенергії вітростанціями у певні години (в нічний час з 20:00 до 7:00). Дана ініціатива суперечить закону і погіршує економічну привабливість галузі, відмічають представники вітроенергетичних компаній.

Серед обмежуючих рішень, на які вказали учасники ринку, – відміна положення про звільнення податку на прибуток компаній, які продають електроенергію, вироблену на ВЕС. Також на засіданні юридичні партнери Асоціації повідомили, що вже з кінця липня НКРЕ не коригувала зелений тариф в гривнях (розмір зеленого тарифу спочатку встановлюється в євро).

[20 листопада відбулось засідання Колегії Держенергоефективності України](#), присвячене впровадженню європейської системи моніторингу у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики. За результатами заходу домовлено розробити нормативну та методологічну базу для оцінки результатів вже впроваджених програм, а також відслідковування аналітичних даних у сфері ВДЕ.

Агентство також завершило роботу над [проектом закону «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику»](#), яким скасовуються вимоги до місцевої складової при отриманні «зеленого» тарифу; розширюється термін "біомаса" на продукти сільського господарства, що сприятиме збільшенню виробництва електроенергії з біомаси; стимулюється використання малих вітроустановок у домогосподарствах (за рахунок встановлення «зеленого» тарифу для них); збільшується розмір «зеленого» тарифу на електроенергію, вироблену з енергії біомаси та біогазу з метою досягнення економічно привабливого терміну окупності проектів у цих сферах. Документ оприлюднено 21 листопада, зауваження і пропозиції приймаються протягом 1 місяця.

26 листопада, на засіданні уряду було схвалено [нову редакцію Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України](#) (постанова №676). Документ передбачає можливість створення фондів державної підтримки (стаття 11 Директиви 2006/32/ЄС), розвиток державно-приватного партнерства (частина 18 Директиви 2010/31/ЄС), популяризацію та проведення інформаційних кампаній (стаття 7 Директиви 2006/32/ЄС).

У сфері навколишнього середовища:

18 листопада 2014 року відбулося перше засідання [Робочої групи з охорони природи](#), метою якої є наближення національного законодавства до Директиви № 2009/147/ЄС про захист диких птахів та Директиви № 92/43/ЄС про збереження природного середовища існування, дикої флори та фауни, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивами №№ 97/62/ЄС, 2006/105/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003.

На виконання Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, ратифікованого Законом України від 15.12.2010 № 2787-VI, наказу Міністерства екології та природних ресурсів від 05.08.2014 № 250, відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, в частині поступового наближення національного законодавства до Директиви № 2009/147/ЄС про захист диких птахів та Директиви № 92/43/ЄС про збереження природного середовища існування, дикої флори та фауни, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивами №№ 97/62/ЄС, 2006/105/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003, Наказом Мінприроди від 16.10.2014 № 321 утворено Робочу групу з охорони природи.

До складу Робочої групи увійшли представники Мінприроди, провідні ботаніки, зоологи, географи, екологи, представники заінтересованих органів влади та природоохоронної громадськості.

У сфері енергоефективності:

В цьому місяці стали доступні перші результати роботи Урядового офісу з питань євроінтеграції – урядом [схвалені плани імплементації директив ЄС у сфері енергоефективності](#). Розпорядження Кабінету Міністрів від 26 листопада 2014 р. № 1150-р «Про схвалення розроблених Міністерством економічного розвитку і торгівлі планів імплементації деяких актів законодавства ЄС» стосується директив 2006/32/ЄС, 2010/30/ЄС та 2010/31/ЄС. Інформацію про стан виконання має подавати Мінрегіон щокварталу до 10 числа наступного місяця, а заходи будуть реалізовані [у першому півріччі 2015 року](#). Цікаво, що розробка і супровід проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження планів заходів з імплементації Директиви 2006/32/ЄС, Директиви 2010/31/ЄС та Директиви 2010/30/ЄС» [планувалися](#) Держенергоефективності на I квартал 2015 року.

Станом на середину місяця Мінрегіонбуд повідомив, що споживання газу перебуває [в межах встановлених лімітів](#) після початку опалювального сезону. Проте, наприклад, [Черкаська область](#) за дев'ять місяців поточного року змогла скоротити споживання лише на 9%.

Заміщення газу замість енергозбереження

Відмову від використання газу продовжують називати заходами з енергозбереження. Зокрема, Рівненська область отримала [3 млн. 400 тис. грн.](#) (а разом з попереднім траншем 6 млн. 800 тис. грн.) субвенцій на заходи з енергозбереження, які витратять на заміщення

споживання газу. В Житомирській області на твердому паливі або електроенергії працюють [46,5% котелень](#), а до кінця року планують перевести на альтернативні види палива 112 котелень, що може зекономити 13,8 млн. куб. м газу. У Львівській області замінювати газові котли будуть [з допомогою іноземного інвестора](#). В Мінрегіонбуді хочуть замістити до 2020 року [20% споживання газу](#), компенсуючи, зокрема, з коштів ЄС заміщений підприємствами газ. Стимулювати заміщення газу також планують через створення відповідних механізмів для ОСББ.

В Держенергоефективності повідомили про успіхи програми відшкодування частини суми кредиту на встановлення «негазових» котлів – якщо станом на 6 листопада 2014 року сума виданих кредитів склала 4 млн. грн., то вже станом на 1 грудня 2014 року ця цифра дорівнювала [16 млн. грн.](#) У відомстві зазначили, що відшкодовують частину суми кредитів за рахунок отриманих коштів ЄС, але 20% повертається в державний бюджет у вигляді ПДВ. Перший етап фінансування програми, обсягом 23 млн. грн.. здійснюватиметься з коштів бюджетної програми, а на другому етапі – через Фонд фінансування енергоефективності. У відомстві наголошують, що новий механізм швидший та більш прозорий.

Енергетичний сервіс

Мінекономрозвитку розробило [проект постанови Кабміну «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питання ввезення на митну територію України енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих»](#), щоб уникнути зловживань правами на пільговий імпорт енергоефективного обладнання. У відомстві стверджують, що це дозволить поставити всіх у рівні умови «для здійснення підприємницької діяльності у сфері ввезення на митну територію України та застосування енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих». В Міністерстві проводять громадське обговорення протягом місяця.

Статус органів державної влади у сфері енергоефективності

Уряд схвалив нову редакцію Положення про Держенергоефективності, розширивши функції агентства [відповідно до зобов'язань України в Енергетичному Співтоваристві](#), зокрема передбачивши можливість створення фондів державної підтримки (стаття 11 Директиви 2006/32/ЄС), розвиток державно-приватного партнерства (частина 18 Директиви 2010/31/ЄС), популяризацію та проведення інформаційних кампаній (стаття 7 Директиви 2006/32/ЄС). Положення закріпило, що діяльність Держенергоефективності «спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України — Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства» (Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 676 [«Про затвердження Положення про Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України»](#)).

Держенергоефективності також хоче створити [сучасну систему моніторингу](#) у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики для відстеження дії впроваджених заходів та отримання аналітичних даних у відповідних сферах. Окрім того, агентство закликала до співпраці експертів та громадськість для обговорення ініціатив. Під час засідання Колегії Держенергоефективності відомство також наголосило на необхідності запровадити [сучасну систему моніторингу у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики](#).

Представники Держенергоефективності також [відвідали](#) Секретаріат Енергетичного Співтовариства, поінформувавши про ініціативи з підвищення енергоефективності та зменшення використання газу, а також про механізм стимулювання населення до використання альтернативних видів палива. У відповідь директор Секретаріату відзначив,

що реалізація та розширення механізмів вимагають значних фінансових ресурсів і в структурі енергоспоживання України мають бути системні зміни. Для цього Голова Держенергоефективності запропонував створити фонд з енергоефективності, а директор Секретаріату висловив готовність сприяти в отриманні інформації та досвіду діяльності подібних фондів в європейських країнах.

Зміни також були внесені в Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Постанова Кабінету Міністрів від 26 листопада 2014 р. № 690 [«Про внесення змін до Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України»](#)). Мінприроди [проявило ініціативу](#) та розіслало іншим міністерствам листи з пропозицією опрацювати різні проекти з енергоефективності, як заявив міністр, не розкривши при цьому суті цих проектів.

Національний план дій з енергоефективності

Відповідно до [Плану нормотворчої роботи Держенергоефективності на 2015 рік](#), розробка і супровід Проекту акту Кабінету Міністрів України про затвердження Національного плану дій з енергоефективності до 2020 року заплановані на березень 2015 року. Окрім того, відповідно до оприлюдненого документу в лютому 2015 році Держенергоефективності планує зосередитись на супроводі до прийняття Верховною Радою проекту Закону України «Про ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів», проекту Закону України щодо забезпечення врахування критеріїв енергоефективності при здійсненні державних закупівель, а також проекту Закону України щодо впровадження елементів електронного урядування у сферах енергоефективності та енергозбереження. В III кварталі 2015 року у відомстві планують розробити та супроводжувати проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про план заходів Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України з імплементації деяких актів законодавства ЄС», а в грудні 2015 року – проект постанови Кабінету Міністрів України «Про державну експертизу з енергозбереження».

Енергетична ефективність будівель

Під час одного з обговорень за круглими столами експерти повідомили, що в уряді прагнуть настільки змінити запропоновані Мінрегіоном закони і, зокрема, законопроект про енергоефективність будівель, що в результаті вони можуть втратити свій основний зміст. Зокрема, за словами експертів, до цього законопроекту Мінюстом було висловлено більше 40 зауважень.

Мінрегіон [готує постанову](#), яка дозволить ОСББ брати кредити на термомодернізацію, а також закупівлю енергоефективного обладнання. В Міністерстві вважають, що найбільшою проблемою є [відсутність ефективного власника житла](#) – того, хто міг би освоїти кошти і провести необхідні заходи з підвищення енергоефективності будівель. На їх погляд, змінити ситуацію покликані проекти законів «Про особливості права власності в багатоквартирному житловому будинку» та нова редакція «Про житлово-комунальні послуги». Також в Мінрегіоні повідомили, що розглядають можливість [повернення державою 30% тіла кредиту ОСББ та власникам приватних будівель](#), якщо кредити будуть використані для економії палива. Окрім того обговорюють ідею створення енергетичного фонду, куди «направлятимуться кошти іноземних компаній і які спрямовуватимуть на енергоефективність житлового сектору на умовах співфінансування з населенням». Мінрегіон запланував обговорення моделі фінансування заходів з термомодернізації багатоповерхових будинків та підвищення їх енергоефективності на [квітень 2015 року](#) –

[зауваження та пропозиції](#) до проекту плану проведення консультацій з громадськістю приймають до 20 грудня 2014 року.

В Держенергоефективності повідомили про розробку Проекту постанови КМУ [«Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державній бюджеті для державної підтримки заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів»](#).

За [оцінками](#) міжнародних експертів (GIZ, ЄБРР, Світовий банк), які цитує Держенергоефективності, на модернізацію багатоквартирних будинків (які складають 43% або 240 тис. будинків площею 464 млн. м²) та індивідуальних будинків (6500 тис. будинків площею 622 млн. м²) потрібне фінансування обсягом близько 500 млрд. грн..

Інформування

Протягом місяця відбувалися численні заходи, конференції, протягом яких представники органів влади, громадськості, компаній та міжнародних організацій мали змогу обговорити можливі шляхи вирішення проблемних питань в галузі енергоефективності. Зокрема, відбулися обговорення, організовані Національним екологічним центром України та громадською організацією «Екоклуб», що зібрали провідних експертів в галузі енергоефективності, а також в одному з них взяли участь представники Секретаріату Енергетичного Співтовариства. Окрім того відбулися міжнародний круглий стіл [«Інвестиції в енергоефективність житлового сектору - європейський досвід взаємодії держави та бізнесу» у рамках соціально-інформаційного проекту «Від енергоефективності - до енергонезалежності» на підтримку Урядової ініціативи «Енергетична незалежність України»](#), а також [засідання робочої групи з питань енергоефективності та енергозбереження при Мінрегіоні](#), під час якого розглянули досвід США у застосуванні геотермальних технологій.

Співпраця з міжнародними фінансовими інституціями

Мінекономрозвитку обговорило з представниками GIZ та представником Посольства Німеччини [план реалізації Програми підтримки «зеленої» модернізації української економіки](#), спрямованої на зростання економіки через бережливе ставлення до енергоресурсів.

Під час візиту міністра закордонних справ Данії була досягнута домовленість про створення [українсько-датського енергетичного центру](#), який займатиметься розробкою планів з удосконалення енергоефективності в Україні.

Технічні регламенти

Проекти постанов Кабміну «Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування електричних ламп та світильників», а також «... телевізорів» Держенергоефективності планує розробити і супроводжувати в [лютому 2015 року](#). Водночас подібні документи щодо побутових посудомийних машин та побутових кондиціонерів повітря розраховують розробити і супроводжувати в [квітні 2015 року](#).

У сфері нафти і нафтопродуктів:

[Рішенням РНБОУ](#) від 4 листопада 2014 року "Про стан забезпечення енергетичної безпеки держави та невідкладні заходи щодо сталого проведення опалювального сезону 2014/15

року", уряду доручено вжити заходів для захисту економічних інтересів держави під час зберігання технологічної нафти, яке було здійснене ПАТ "Укртрансффта".

На засіданні Кабінету Міністрів 19 листопада було [прийнято постанову № 636 про внесення змін до Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами](#). Згідно з документом, на АЗС забороняється продаж нафтопродуктів, які не відповідають вимогам нормативних документів щодо їх якості та безпечності; на вимогу споживача продавець зобов'язаний надати копію документа про якість (паспорт якості) і копію декларації про їх відповідність; встановлено обов'язкову наявність на АЗС еталонних мірників для перевірки на точність роботи паливо-, масло- та газороздавальних колонок, передбачається, що засоби вимірювальної техніки, зокрема резервуари, які застосовуються на АЗС, підлягають перевірці або державній метрологічній атестації.

Між НАК «Нафтогаз України» та Міненерговугілля в листопаді розгорнувся конфлікт із приводу [призначення головою Аукціонного комітету з продажу енергоресурсів Андрія Куща](#), якого пов'язують з підконтрольною групі «Приват» компанією «Укрнафта». НАК наполягав на призначенні Петра Столяра у відповідності до постанови уряду №570, а також пропонував запровадити [обов'язковий запис засідань на інформаційних носіях та відкритий доступ пресі](#).

В результаті, засідання комітету 24 листопада, яке скликав «Нафтогаз» [не відбулося](#). За посередництва Мінекономрозвитку [проводиться подальша робота без змін в складі чи регламенті](#). Наступний аукціон з продажу енергоресурсів держкомпаній призначений на 18 грудня.

У сфері статистики:

Держстат [повідомив](#) про низку звернення від статистичних служб міжнародних організацій і зарубіжних країн, адресовані экс-голови Держстату О.Осауленку. Зокрема, у зверненнях від керівників Євростату, Відділу статистики Європейської економічної комісії ООН, Відділу статистики Організації ООН з промислового розвитку (ЮНІДО), Статистичного офісу Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ), Міжнародного статистичного інституту, Міжнародної асоціації офіційної статистики та ін. відзначено прогрес у розвитку української статистики в напрямі впровадження європейських стандартів.

12 листопада Розпорядженням [№ 1091-р](#) Кабмін схвалив остаточний звіт за результатами спільних із МБРР інвестиційних проєктів "Розвиток системи державної статистики для моніторингу соціально-економічних перетворень".

У сфері конкуренції:

[Рішенням РНБОУ](#) від 4 листопада 2014 року "Про стан забезпечення енергетичної безпеки держави та невідкладні заходи щодо сталого проведення опалювального сезону 2014/15 року" Антимонопольному комітету запропоновано провести перевірку підприємств з газифікації і газопостачання (облгазів) та енергопостачальних компаній (обленерго) щодо додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

Також, Кабмін вніс до переліку об'єктів для приватизації ["Центрэнерго"](#), [Одеську та Херсонську ТЕЦ](#), а також змінив графік приватизації: продаж акцій [восьми енергокомпаній](#) перенесено на листопад, продаж [пакетів акцій трьох обленерго](#) – до кінця року, продаж [25% "Донбасенерго"](#) – на середину 2015 року.

У сфері соціальної політики:

Уряд вирішив [продовжити постачання газу та електроенергії](#) до захоплених терористами територій Донецької та Луганської областей, щоб не допустити гуманітарної катастрофи, проте не надсилатиме туди соцвиплати через загрозу розкрадання їх терористами та обіцяючи виплатити після звільнення територій.

Протягом січня-вересня 2014 року за [субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг](#) звернулося 644,5 тис. сімей, субсидії призначено 598,3 тис. сім'ям. В Мінсоцполітики очікують, що кількість сімей – отримувачів субсидій зросте до 1,6 млн. в опалювальний період 2014-2015 років. Також в Міністерстві зауважили, що субсидії на оплату ЖКП визначаються з 1 жовтня [для кожної родини](#), виходячи з доходу сім'ї.

Через те, що станом на 31.10.2014 за компенсацією додаткових витрат на оплату комунальних послуг в умовах підвищення цін і тарифів на ці послуги звернулося лише 7,5 тис. домогосподарств, Кабмін працював над удосконаленням механізму, [підготувавши](#) та погодивши з профспілками проект постанови «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 83». Зокрема, пропонується внести зміни до Порядку призначення і надання населенню компенсації в частині поширення Порядку на інші види послуг (централізоване постачання холодної води, водовідведення, електропостачання, вивезення побутових відходів, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій). Крім того, пропонується надати право громадянам за вибором отримувати компенсацію або житлову субсидію, а також встановити, що компенсація надається сім'ям, дохід яких не перевищує півторакратної величини прожиткового мінімуму сім'ї, яка визначається як сума прожиткових мінімумів для кожного члена сім'ї відповідно до його належності до основних соціальних і демографічних груп населення (на сьогодні згідно з діючою нормою – не перевищує прожиткового мінімуму сім'ї).

Кабмін вніс [зміни](#) до пункту 4 Порядку надання компенсації особам, які мають право на безоплатне отримання вугілля на побутові потреби, але проживають у будинках з центральним опаленням. Зокрема, розмір компенсації шахтарям розраховується як сума платежів за послуги з центрального опалення житла, електропостачання та газопостачання (з урахуванням пільг, що надаються відповідно до законодавства) у межах соціальної норми житла та нормативів користування електроенергією і природним газом для приготування їжі, з урахуванням яких надаються пільги з оплати житлово-комунальних послуг.

Тарифи на електричну енергію для населення, яке споживає її для власних побутових потреб у квартирах, розташованих на цокольних поверхах багатоквартирних житлових будинків, були [прирівняні](#) до тарифів на електроенергію для населення, яке проживає в звичайних квартирах (постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), від 21.10.2014 № 154 «Про внесення змін до Порядку застосування тарифів на електроенергію», набрала чинності 18 листопада 2014 року).

В Мінрегіоні хочуть [перерозподілити між регіонами субвенцію](#) на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, мотивувавши це тим, що в деяких регіонах існує загроза не освоєння державної субвенції, в той час, як інші регіони мають змогу освоїти додаткові кошти. Зокрема, [були перерозподілені](#) субвенції, виділені для тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей.